

De gemeenschap van de Heilige Geest

Preek over 2 Korinthiërs 13:13

Te lezen: Handelingen 2:1-13, 41-47 en 2 Korinthiërs 13:11-13

De Bijbelwoorden waarover deze pinksterpreek gaat klinken de meesten van u ongetwijfeld vertrouwd in de oren. U hebt ze heel vaak gehoord. Bijna even vaak als u een kerkdienst hebt bezocht. De meeste kerkdiensten eindigen met deze woorden. De kerkbezoekers gaan staan. In veel gevallen heft de voorganger zijn handen zegenend op. Dan klinkt het: 'De genade van onze Heer Jezus Christus, de liefde van God, en de gemeenschap van de heilige Geest zij met u allen.' Dan is de dienst afgelopen.

We praten nog wat na met elkaar, al dan niet in de koffieruimte. Sommigen nodigen anderen uit om bij hen thuis een kopje koffie te drinken. De meesten gaan gewoon naar huis. Daar zit best spanning in. Je bent anderhalf uur samen geweest. Je hebt samen gezongen. Samen gebeden. Samen geluisterd. Je hebt bij de mededelingen gehoord over lief en leed in de gemeente. Anderhalf uur heb je deel uitgemaakt van een gemeenschap. En op het moment dat dat een einde neemt klinkt het: '...en de gemeenschap van de heilige Geest zij met u allen.'

Daarna gaat oma Jansen, een weduwe van 73 jaar, terug naar haar flatje. Alleen. Dat is best spannend. Als die woorden je nog in je oren klinken: '...en de gemeenschap van de heilige Geest zij met u allen'. 'Het beste ermee'. Een echtpaar met opgroeiende kinderen gaat naar huis, om te kijken of hun kinderen ondertussen al uit bed zijn. Dat geeft op zondagochtend toch ook een gevoel van alléén-zijn. Daar ga je dan. '...en de gemeenschap van de heilige Geest zij met jullie.' Spannende woorden om mee naar huis te gaan!

Terug naar problemen en zorgen waarin je alleen bent. '...en de gemeenschap van de heilige Geest zij met u allen.' Dat is een spannend soort gemeenschap. Dat is geen vanzelfsprekende zaak. Dat is geen gesneden koek. Die 'gemeenschap van de heilige Geest' is zo spannend, is een zo onzelfsprekende zaak, dat God er om zo te zeggen een aparte dag voor heeft genomen, dat hij er speciaal voor is gaan zitten om dat mogelijk te maken: 'De gemeenschap van de heilige Geest'. God heeft er een aparte dag voor genomen om dat mogelijk te maken: 'gemeenschap van de heilige Geest' in een wereld vol eenzaamheid, vol egoïsme, vol concurrentie, een gemeenschap in een maatschappij waarin mensen steeds meer op zichzelf worden teruggeworpen. Die aparte dag is de pinksterdag.

Op de eerste pinksterdag, bijna 2000 jaar geleden in Jeruzalem, heeft God de heilige Geest uitgestort. Toen is het begonnen, tegen alle eenzaamheid en individualisme en eigenbelang in dat mensen van elkaar vervreemdt. Toen is het begonnen: 'De gemeenschap van de heilige Geest.'

‘...en de gemeenschap van de heilige Geest zij met u allen’. Waarom die woorden aan het einde van een kerkdienst? Waarom niet aan het begin? Vóór dat je met elkaar fijn gaat zingen en bidden. Dat is toch veel veiliger? ‘...en de gemeenschap van de heilige Geest zij met u allen’. Paulus schrijft die woorden aan het eind van zijn tweede brief aan de gemeente te Korinthe. Het zijn woorden die aan het eind horen, op het punt van overgang naar het gewone leven. Het zijn woorden die een eigen plek hebben, namelijk dáár waar het leven weer gewoon, soms bijna ordinair dreigt te worden. Het zijn fundamenteel spannende woorden.

De gemeenschap van de heilige Geest... Wat is dat eigenlijk? Het is wat anders dan dat de Geest bij je komt en je zijn gezelschap biedt. De gemeenschap van de heilige Geest is wat anders dan van de Geest genieten. Op een receptie kun je verkeren in het gezelschap van allerlei mensen. Nadat je de jubilaris een handje hebt gegeven, neem je plaats aan een tafeltje en terwijl je je glaasje jus d’orange drinkt kom je in gesprek met andere mensen: een oom van de jubilaris. En een oud-leraar van hem, van de middelbare school. En zijn eerste werkgever. Ieder heeft zijn eigen herinneringen aan de jubilaris en vertelt zijn eigen verhaal. Elk voor zich aangenaam, onderhoudend gezelschap. Maar in de receptiezaal praat verder iedereen gewoon door. Zo is de Heilige Geest niet aanwezig. Op zo’n feest kan het ook gebeuren dat plotseling iemand binnenkomt met wie alle aanwezigen een speciale band hebben. Ik heb dat eens meegemaakt op het eeuwfeest van de middelbare school, waar ik op gezeten heb. Iedereen praatte met iedereen. Een drukte van belang. Een zaal vol aangenaam gezelschap. Ineens kwam de oud-rector binnen. En het werd doodstil. Hij nam het woord. En iedereen luisterde. Plotseling, rondom zijn aanwezigheid, hoorden we allemaal als één man (of vrouw) bij elkaar. De oud-rector, dr. Aalders kwam niet zijn gezelschap bieden, zoals wij elkaar gezelschap boden. Hij kwam binnen en wij vormden een gemeenschap. Zo kwam met Pinksteren de heilige Geest binnen. Dat is de ‘gemeenschap van de heilige Geest’. Waar de Geest zijn opwachting maakt, horen mensen ineens op een unieke wijze bij elkaar.

De gemeenschap van de heilige Geest. Dat is de gemeenschap die de Geest zelf met zich meebrengt. De gemeenschap die hij zelf scheidt. De Geest is een geest van gemeenschap. Daarmee begint en eindigt Handelingen 2, het verslag van de allereerste pinksterdag. Het begint ermee. In het eerste vers lezen we : ‘Toen de pinksterdag aanbrak, waren allen tezamen bijeen.’ ‘Allen tezamen bijeen’: gemeenschap.

Als de geest wordt uitgestort gaat die gemeenschap letterlijk over alle grenzen heen. Jeruzalem zat vol gasten uit het buitenland. Joden die elders in de wereld woonden en met de feestdagen als gast in Jeruzalem verbleven. Als de Geest wordt uitgestort op de gemeenschap van de discipelen van Jezus, kunnen ineens al die buitenlandse Joden, de discipelen en elkaar verstaan. We lezen in vers zeven van die buitenlanders: ‘Buiten zichzelf van verwondering zeiden zij: “Het zijn toch allemaal Galileeërs die

daar spreken? Hoe kan het dan dat wij hen allemaal in onze eigen moedertaal horen?” De Geest is Geest van gemeenschap, over taalgrenzen en alle denkbare grenzen heen! Het verhaal over de uitstorting van de heilige Geest is het verhaal over groeiende gemeenschap. Het eindigt er ook mee.

In Handelingen 2:41 lezen we: ‘Degenen die zijn woorden aanvaardden, lieten (Petrus had een Pinksterpreek gehouden) lieten zich dopen; op die dag breidde het aantal leerlingen zich uit met ongeveer drieduizend.’ De gemeenschap groeide niet alleen in getal. Maar ook in kwaliteit. Het leven werd gemeenschapsleven. Vers 44: ‘Allen die het geloof hadden aanvaard, bleven bijeen en hadden alles gemeenschappelijk. Ze verkochten al hun bezittingen en verdeelden de opbrengst onder degenen die iets nodig hadden.’ Inderdaad: De Geest is Geest van gemeenschap!

Je kunt het nog sterker zeggen. De heilige Geest is zelf gemeenschap. De Geest is gemeenschap in persoon. De Geest is allereerst de gemeenschap tussen God de Vader en God de Zoon in persoon. Wanneer in Johannes 14 Jezus zijn discipelen voorbereidt op zijn komend vertrek zegt hij: ‘Dan zal ik de Vader vragen jullie een andere pleitbezorger te geven, die altijd bij jullie zal zijn: de Geest van de waarheid.’ De heilige Geest komt tot de discipelen, vanuit een gebed, een gesprek tussen Jezus en zijn Vader, vanuit de gemeenschap tussen God de Vader en God de Zoon. De Geest is de volkomen gemeenschap tussen Christus en zijn Vader. De Geest is die volkomen goddelijke gemeenschap in persoon.

De Geest is de band tussen God de Vader en God de Zoon. Cirkel om hen beiden. Maar het is geen gesloten cirkel. De Geest is een open cirkel rondom God en Christus. Als de Geest wordt uitgestort gaat de band tussen God en Christus open naar mensen. Mensen die Christus aanvaardden als Heiland en Heer van hun leven, worden opgenomen in de kring. De Geest is de open deur in het huis waar God de Vader en God de Zoon gemeenschap houden. De Geest is meer dan open deur. Hij is persoon. Hij heeft een wil. Hij heeft verlangens. Hij heeft een hart dat klopt. De Geest is de gemeenschap tussen God en Christus in persoon. De Geest is God de Vader en God de Zoon die naast elkaar staan en elk een arm om de schouder van de ander hebben gelegd. En de andere, vrije arm strekken ze uitnodigend naar u uit: ‘Kom in de kring!’

In elke gemeenschap herkennen mensen elkaar. Over een maand, tijdens de wereldkampioenschappen voetbal, kun je de leden van het Oranjelegioen er zo uit halen, allemaal een oranje pet op. En als de schminkkrijtjes het tot de finale volhouden: allemaal een rood-wit-blauw geschilderd gezicht. In elke gemeenschap herkennen mensen elkaar. De gemeenschap van de heilige Geest... de gemeenschap die de Geest in persoon is. En die hij onder mensen voortzet, schept. Waaraan herkennen in die gemeenschap mensen elkaar? Dan moeten we luisteren naar de gehele zegenbede: ‘De genade van de Heer Jezus Christus, en de liefde van God, en de gemeenschap van de heilige Geest zij met u allen.’ Waaraan herkennen mensen uit ‘de gemeenschap van de heilige Geest’ elkaar? Aan de genade van Jezus Christus! Aan de liefde van God! De Geest is de gemeenschap tussen de liefdevolle God en de

genadevolle Christus in persoon. Door de Geest worden mensen in deze gemeenschap opgenomen. Ze herkennen elkaar aan de genade van Christus en de liefde van God.

Het gebeurt nog al eens in ziekenhuizen. Alleen al om deze reden zijn ziekenhuizen een zegen van God. Op een kamer liggen twee christenen. De één is baptist. De ander hervormd of katholiek. Thuis, in goede gezondheid, zouden ze in discussie zijn geraakt over de doop of over de paus. Maar als je goed ziek bent, als je hem knijpt, doen die punten er niet meer toe. Een uur voordat de baptist geopereerd gaat worden zegt de katholiek: 'God heeft ons beiden lief en Jezus is voor ons beiden gestorven. Zullen we samen bidden?' Dat is gemeenschap van de heilige Geest! Gelovigen herkennen elkaar in de liefde van God. En in de genade van Jezus Christus. Ik hoop dat u in deze dienst iets ervaart van die 'gemeenschap van de heilige Geest'. Dat u iets voelt van de liefde van God en van de genade van Christus die ons in de gemeente samenbindt.

Dan krijgt u het tenslotte in de zegen allemaal nog eens te horen: 'De genade van onze Heer Jezus Christus, en de liefde van God, en de gemeenschap van de heilige Geest is met u allen.' Dan gaat u weer naar huis. Alleen. Of naar mensen waar u zich ten diepste alleen voelt. Naar problemen en zorgen waarin u alleen bent. En de gemeenschap van de heilige Geest is ook met u! Het zijn spannende woorden: '...en de gemeenschap van de heilige Geest is met u allen.' Zo spannend als dat moment, een uur vóór de operatie, op die ziekenhuiskamer. Heel spannend. Maar de 'gemeenschap van de heilige Geest' is verrassend rijk. Wie had dat tevoren durven denken! Ineens is die gemeenschap er! De gemeenschap van de heilige Geest is met u allen. Spannende woorden. Zo spannend als de liefde van God. Zo spannend als de genade van Jezus Christus.

